

[Ninn-Hansen.]

for et år siden. Det er naturligt, for lovforslaget dengang og lovforslaget i dag minder meget om hinanden. Det er nogenlunde samme beløb, 50 mill. kr. Ja, sidste år var det på 40 mill. kr., men der var forudgående administrative forhøjelser på godt 10 mill. kr. Begrundelsen er også nogenlunde den samme, nemlig stigende lønudgifter.

Sidste år fik den højtærede minister sit forslag igennem med to enkelte, for os betydningsfulde ændringer: en mindre forhøjelse for rejsende med kort og ingen forhøjelse for lastbiler, der overføres med statsbanernes færges. Men ellers fik ministeren sit forslag igennem. Det skete, fordi vi dengang kunne tilslutte os ministerens begrundelse for forslaget, nemlig at man måtte dække de stigende omkostninger gennem takstforhøjelser, således at statsbanernes økonomi kunne hvile i sig selv.

Dette synspunkt, at statsbanernes økonomi skal hvile i sig selv, kan det konservative folkeparti fortsat give tilslutning, men vi ønsker ikke, at der skal være tradition for, at den højtærede minister hvert år møder op med et forslag om forhøjelse af taksterne med 50 mill. kr. eller måske mere. Vi synes ikke, det er en god vane, men en dårlig vane.

Nu kunne jeg tænke mig, at den højtærede minister ville sige: ja men har man andre end de to muligheder: enten at lade staten dække udgifterne gennem skatterne eller lade taksterne gøre det? Ja, den højtærede minister har jo ofte betonet, at det er hans, generaldirektørens og DSBs ønske, at statsbanerne drives som en forretning, og derfor er der vel ikke noget unaturligt i at sammenligne forholdene i DSB med forholdene inden for det private erhvervsliv.

Det er også rigtigt, som det ærede medlem hr. Holmberg siger, at man kan vel nok stille sig tvivlende over for, om det er rigtigt, at staten nu går foran i at skabe dækning for skatteforhøjelser på et tidspunkt, hvor man fra alle sider peger på betydningen af, at man undgår prisforhøjelser, og jeg vil ganske konkret spørge den højtærede minister, der vil have dette forslag gennemført til 1. december: hvad vil forslagets virkninger være for pristallet? Vi har jo fået en opgørelse i dag med en

pristalsstigning, der betyder udløsningen af næsten to portioner dyrtidstillæg. Vil den højtærede minister nu med sit takstforslag lægge mere til det januarpristal, der kan blive afgørende? Det vil jo ske, hvis forhøjelsen gennemføres på det tidspunkt. Jeg går da ud fra, at man inden for regeringen har overvejet pristalsvirkningerne af det forslag, den højtærede minister her er kommet med. Men i øvrigt er det jo rigtigt, når man sammenligner med erhvervslivet, at stigende lønudgifter og stigende skatter bevirker og har bevirket stigende priser. Jeg takker i øvrigt for erkendelsen af, at disse to faktorer, lønninger og skatter, har den prisvirkning, som man gennem ministerens lovforslag fastslår de har. Det har vi undertiden haft diskussion om på andre områder, men nu har den højtærede minister selv fastslået det.

Imidlertid ved den højtærede minister jo godt, at der er dele af erhvervslivet, der ikke har mulighed for at kræve omkostninger til højere lønninger og større skatter betalt gennem højere priser. Det gælder de erhverv, der skal være konkurrence-dygtige med udlandet, og som ofte kan være forhindret i at gennemføre prisforhøjelser, hvis de fortsat vil konkurrere, altså eksporterhvervene. Men det gælder også mange andre erhverv, der er inde i en sådan konkurrence, at de simpelt hen ikke kan forhøje priserne, selv om de får større omkostninger.

Det er ikke unaturligt at regne med, at statsbanerne skulle kunne gøre det samme, som disse erhverv må gøre for at klare deres stigende omkostninger, nemlig gennemføre en rationalisering. Og hvad er det, en rationalisering i erhvervslivet indeholder? Indeholder en rationalisering i erhvervslivet ikke dette, at man søger at fremstille, i disse tilfælde varen med færre omkostninger, altså med mindre arbejdskraft, og at man opgiver den urentable del inden for erhvervet, hvis noget urentabelt findes, og bygger videre på den del af erhvervet, der giver overskud?

Der synes jeg da sammenligningen med statsbanerne helt igennem er mulig, for statsbanerne har jo en række områder, der giver overskud trods prisstigninger andre steder, trods løn- og skattestigninger. Jeg mener, det gælder — men den højt-